

Till Finansdepartementet

Datum
2008-04-23
Ert datum

Vår referens
Dnr 2008-04-0057
Er referens
Dnr

Ett stabsstöd i tiden

SOU 2008:22

Ett betänkande av Stabsutredningen

Allmänt

Tyngdpunkten i utredningen ligger vid behovet att förtydliga roll- och ansvarsfördelning i det stabsstöd som förvaltningen ger regeringen. Några frågor har dock inte fått tillräcklig uppmärksamhet. Bland annat går det inte att utläsa av direktiven varför den här översynen egentligen ska göras. Något konkret problem beskrivs inte. Direktiven och utredningens förslag visar en påtaglig brist på respekt för myndigheternas verksamhet och för kompetensen och professionaliteten hos myndigheternas anställda.

Förbundet anser att frågan om att slå ihop Statskontoret, ESV och Verva till en enda stabsmyndighet hade kunnat lyftas fram till diskussion. Ett sådant alternativ kan kanske få slut på den "politiska klåfingrighet" som ideliga organisationsöversyner av stabsmyndigheterna visar prov på.

Stabsmyndigheterna har utretts flera gånger under de senaste åren. Varje sådan översyn skapar problem för myndigheterna under en längre period. Både före och efter det att utredningen lagt sina förslag sprids rykten och personalen blir frustrerad och osäker på vad som ska hända. Engagemanget minskar och folk söker sig från myndigheterna. Under tiden en ny organisation ska byggas upp går det åt mycket tid och kraft till annat än produktiv verksamhet. Ny personal ska rekryteras, lokaler och utrustning anskaffas. Verksamhetsplanering ska göras från nolläge. Minst ett halvår före och minst ett halvår efter beslut om genomförande av omorganisation är förlorad tid.

Ansvar för utveckling av e-förvaltning

ST menar att utredningen ger intryck av att inte till fullo inse vilka omvälvande förändringar förvaltningen står inför vid övergången till en elektronisk förvaltning (av EU definierat som "Användning av IT i offentlig sektor i kombination med organisationsförändringar och ny kompetens hos personalen.") Förslagen förefaller utgå från att det enbart handlar om att automatisera befintliga rutiner utan större krav på nytänkande vad gäller samverkan mellan myndigheter, organisation, arbetsformer och kompetens. Enligt utredningen ska utvecklingen drivas av de stora e-resursstarka myndigheterna och då utan någon modererande funktion med

särskilt ansvar för att se till helhetsperspektivet. Utvecklingen under sådana förutsättningar kommer med naturnödvändighet att präglas av den stora myndighetens referensramar. Det finns en klar risk att de lösningar som utvecklas med denna metod inte kan användas av myndigheter med andra förutsättningar med avseende på verksamhet, storlek etc. Tidigare erfarenheter har dock visat att lösningar, som tagits fram med utgångspunkt i de större myndigheternas förutsättningar, kan vara mindre väl anpassade till andra myndigheter och därmed snarare försämra än förenkla personalens arbetssituation.

I de mål som regeringen uttalat för den framtida elektroniska förvaltningen har tillgänglighet och användbarhet för såväl medborgare och företag som anställda en framträdande roll. Idag svarar Verva för att med hjälp av regelverk, standarder, upphandlingar etc. skapa en förvaltning som utmärks av hög samverkansförmåga mellan system (s.k. interoperabilitet). Denna verksamhet ställer krav på långsiktighet, uthållighet, kontinuitet och förutsägbarhet för såväl myndigheter som leverantörer.

ST anser att förslagen måste kompletteras med en långsiktig, modererande funktion med särskilt ansvar för att se till helhetsperspektivet. Det är osäkert om den ”Förvaltningsdelegation” som föreslås i utredningen motsvarar dessa krav: uppdraget bör förtydligas med avseende på långsiktighet, uthållighet, kontinuitet och förutsägbarhet syftandes till användbarhet och tillgänglighet.

Ansvar för kompetensutveckling inom statsförvaltningen

Ett bärande motiv för att tillskapa Verva genom att lägga ihop delar av Statskontoret och Statens kvalitets- och kompetensråd (KKR) var behovet av kompetensutveckling. Behov av förvaltningsgemensamma kompetenssatsningar föreligger enligt utredningen inom ekonomistyrnings- och budgetområdet samt EU-kunskap, statstjänstemannarollen samt statlig chefsutveckling. Men dessa områden kommer nu istället att splittras upp på olika ansvariga myndigheter (främst Ekonomistyrningsverket och Försvarshögskolan). I och med att utvecklingsfrågorna inom statsförvaltningen får flera olika huvudmän, och egentligen inte är kärnverksamhet för någon myndighet, finns en risk för att fokus splittras och ytterst att utvecklingsfrågorna sjunker i prioritet inom statsförvaltningen. Det vore ett allvarligt misstag i en tid då statsförvaltningen står inför stora utmaningar och då det snarare finns behov av stora kompetenssatsningar. Det som utredningen kallar för ”statstjänstemannaskap” (d.v.s. kunskap om det unika i statstjänstemannarollen) är exempel på ett mycket viktigt och väl avvägt kompetensutvecklingsområde inom statsförvaltningen av idag som behöver en grundligare översyn av kompetensutvecklingsbehovet och en huvudman som kan ta ansvar för helhetsperspektivet.

ST avstyrker förslagen i den del som rör kompetensutveckling inom statsförvaltningen

Nedläggningen av Verva

Verva startade sin verksamhet 1 januari 2006 med verksamhetsövergång från delar av Statskontoret och Statens kvalitets- och kompetensråd, KKR. Att starta en myndighet innebär avsevärda investeringar i såväl administrativa rutiner som i att smälta samman flera kulturer och bygga upp delvis ny kompetens och nya arbetssätt. Det ställer också krav på en uppställning och ett engagemang utöver det vanliga hos personalen. Varsamheten om statens

medel liksom det faktum att staten ska vara en föredömlig arbetsgivare som kan attrahera, rekrytera samt utveckla och behålla kompetent personal ställer krav på att ett eventuellt beslut om nedläggning efter bara tre år, måste grundas på en fullödig analys som visar att vinsterna i kostnadseffektivitet och kvalitetshöjning överstiger investeringarna och de negativa effekterna för personalen. Enligt **STs uppfattning** utgör utredningen inte ett sådant underlag då väsentliga aspekter på utvecklingen mot en sammanhållen e-förvaltning, som t.ex. tillgänglighets- och användbarhetsfrågorna har utelämnats.

Dag som ovan

Annette Carnhede
Förbundsordförande

Roger Syrén
Utredare